

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК
ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ

«Кескіндеме мүсін және дизайн факультеті»
«Көркемсурет кафедрасы»

Орманбеков Ақылбек Абзелбекұлы
Өнертану магистрі, аға оқытушы

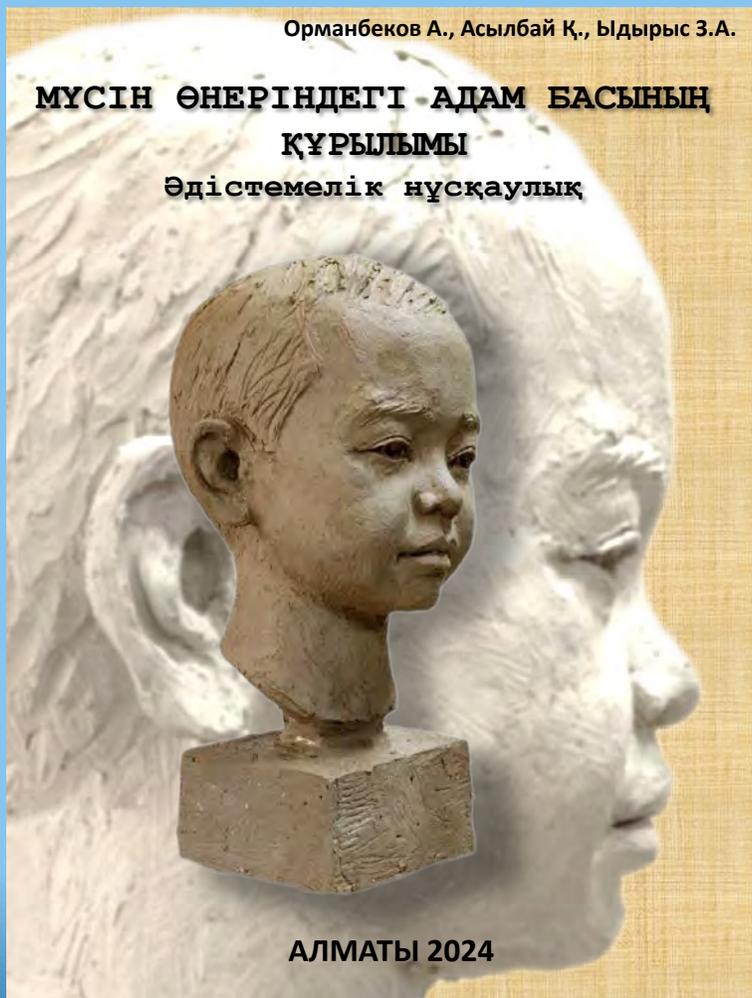
ОРМАНБЕКОВ АҚЫЛБЕК АБЗЕЛБЕКҰЛЫ

Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы «Көркемсурет» кафедрасының аға оқытушысы.

Білімі: Жоғары. 2006 жылы Т.Жүргенов атындағы Қазақ Ұлттық өнер академиясының магистратура бөлімінің “Мүсін” мамандығы бойынша өнер магистрі.

. Мүсін мамандығы бойынша студенттерге арналған оқу-әдістемелік нұсқаулық «Мүсін өнеріндегі адам басының құрылымы»

УДК
ББК
А

Рецензент:

1. Қайранов Е.Б. – PhD, доцент, PhD доктор.
2. Рысымбетов Е. – PhD доктор.

Мүсін өнеріндегі адам басының құрылымы: Әдістемелік нұсқаулық
құрастырушы: Орманбеков А.А., Асылбай Қ.Б., Ыдырыс З.А.

Әдістемелік нұсқаулық бейнелеу өнері бағыты бойынша ЖОО-да білім алушыларға арналып, оларды кәсібилікке дайындауда, көркемдік-эстетикалық көзқарасы мен шеберлігін арттыруда заманауи қоғам талаптарына сай келе отырып бізді жүйеленген, академиялық тұрғыда негізделген ақпараттар мен материалдарды ұсынады. Ұсынылған еңбекте мүсін өнері бейні бойынша білім алушылардың мүсіндеу барысындағы адам басының құрылымымен тереңірек танысуға, портретке қатысты қажетті кәсіби білімін жетілдіріп тәжірибесін арттыруға қажетті кәсіби-әдістемелік нұсқаулықтар жинақталған.

Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясының ғылыми кеңесінің шешімімен басылымға ұсынылған.

© Темірбек Жүргенов атындағы ҚазҰӨА.

2024

1. Алматы қаласындағы монументалды мүсіндердің кеңістіктігі өзіндік орнының маңыздылығы

Қазіргі таңда Алматы қаласы көптеген монументалды ескерткіштермен өзіндік көркемдік келбетін көркейтіп келеді. Көркемдік өнердің сапасы мен оны жасайтын шығармашылықты анықтайтын ұғым. Шындықты бұрмалауды көркемдік көтермейді. Түрлі тәсілдермен техникалық мәнерлерін түрлендіре отырып, туйымдалар туйымдатып жатқан кезеңде Алматы қаласындағы монументалды мүсіндердің сәулет кеңістігіндегі өзіндік рөлінің маңыздылығын анықтап көрелік.

Қазақстан монументалды мүсін өнері өзіндік тарихы ежелден келе жатқаныменде кәсіби өнері кенже дамып келеді.

Мүсінші жан-жақты қоршаған кеңістік пен жарықтың ортасындағы шынайы дүниені материалды түрде сезілетін көлемді пішіндер түрінде бейнелейді. Мүсін өнерінің басты тақырыбы адам, оның сыртқы келбеті арқылы, ішкі рухани дүниесіндегі жоғары сезімін, күштілігін, ерік жігерін, күрделі психологиялық күйін ашып көрсету болып табылады. Адам психологиясының сан қыршылығын тереңнен зерттей, оның көңіл күйінің алуан түрлілігін мүсін өнерінде сұлбалау өте асқан шеберлікті көрсететіні нақты.

Алматы қаласындағы монументалды мүсін өнерінің Кеңестік дәуір кезеңінен бастап бүгінгі күнге дейінгі ескерткіштері арқылы даму үрдісін таразылап, оны үш кезеңдік даму өрісіне бөле отырып қарастырамыз.

Бірінші даму өрісіне 1947-1960 жылдар аралығындағы монументалды мүсіндер жатқызылады. Кеңес дәуірі кезеңіндегі идеологияның құрсауында туйымдаған бұл туйымдалардың басым бөлігінің тұлғаларында орыстың көрнекті өкілдері болатын. Мүсінші Х. Асқар

2021-2024 оқу жылындағы Т.Қ. Жүргенов атындағы Қазақ Ұлттық өнер академия галереясында өткен көрме және ұйымдастыру ішаралары

1.«DIAEA».Тәджондағы халықаралық өнер алмасу қауымдастығы мен Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясының ұйымдастырумен

«Жер планетасына тағзым» 15-ші рет өткізіліп отырған халықаралық көрме

2. **«Мұрагер»**. Әбілхан Қастеевтің 120 жылдығына арналған «Кескіндеме, мүсін және дизайн» факультетінің студенттерінің мен магистрантарының шығармашылық көрмесі.

3. Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясының ұйымдастырумен өткен.

«QYZGALDAQ-2023» III халықаралық студенттік конкурс пләнерді ұйымдастыруға белсене атсалысқан үшін.

4. **«Қаламыздың мәдениет саласын дамытуға қосқан үлесіңіз үшін»** алғыс білдіреміз

Алматы қаласы мәдениет басқармасы.

5.Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясының ұйымдастырумен

ғылым апталығы-2024 аясында өткен **«Заманай отандық бейнлеу өнеріндегі жаңаша серпін пен инновациялық жетістіктер»** тақырыбындағы дөңгелек үстел баяндама.

**Қазақстанға еңбегі сіңген өнер қайраткер ұстаздарым профессор
Сергебаев Е.А және Абишев Б.А бірге жасалған шығармашылық жұмыстар.**

**С. Аманжолов. Павлодар қ-сы
2006ж**

**А. Жұбанов Ақтөбе қ-сы
2006ж**

**Дос-Муқасан Павлодар қ-сы
2007ж**

С.Сейфулин Карағанды қ-сы
2008 ж

К. Ататүрк Астана қ-сы
2008 ж

А.Құнанбаев Өскемен қ-сы
2009 ж

К.Азербаев Алматы қ-сы 2013 ж

Ə.Шаріпов Алматы қ-сы 2015 ж

С. Нұрмағанбетов Мәскеу қ-сы 2017 ж

С. Өтебаев Атырау қ-сы 2019 ж

Шығармашылық жұмыстар

Авторлық шығармашылық жұмыстар

Шөмішбай Сариев
Қызылорда қ-сы
2021ж

Ернияз Омаров
Қызылорда
қаласы 2023 ж

Ескендір Хасанғалиев
ескерткіші, Алматы
қаласы 2021 ж

Мурат Саламатов
Қызылорда
қаласы 2023 ж

Қатықбаев Әділхан
Зскиздік жоба Талдықорған
қаласы 2023 ж

Оразбай Есдаулетов пен
Роза Салықбаева
ескерткіші,
Өскемен қ-сы 2021 ж

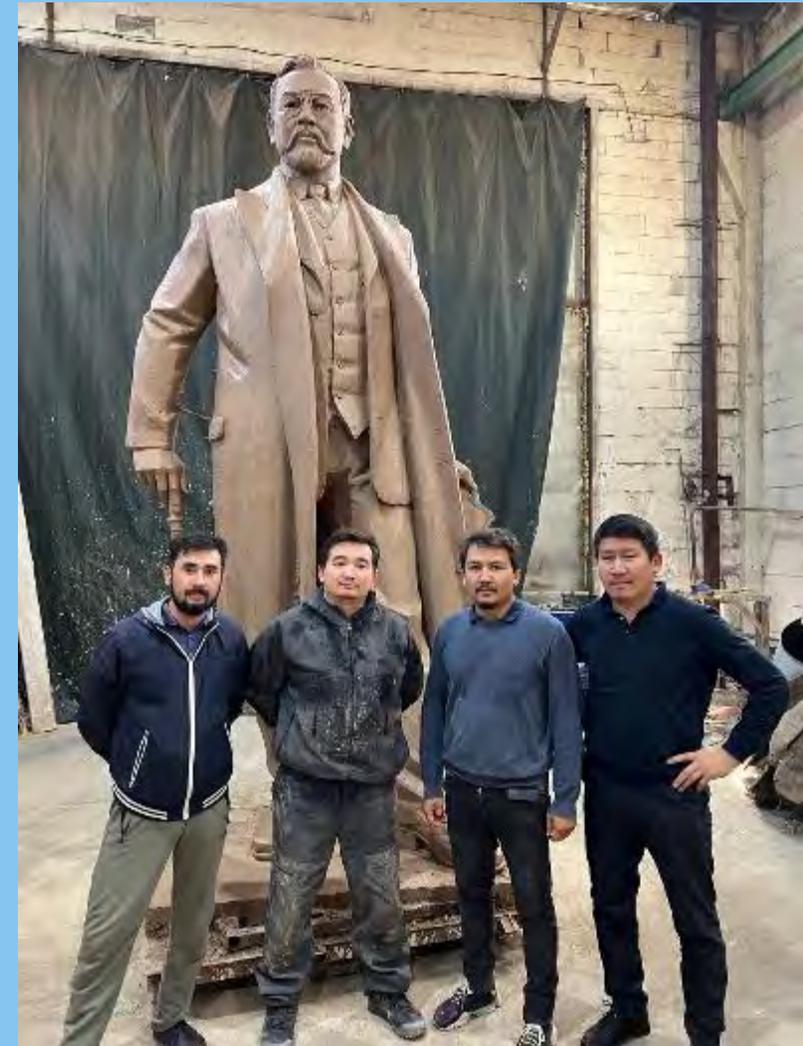

«Алтын адам» көшірмесі
Астана қ-сы 2021 ж

Сейілбек Шауқаманов
ескерткіші, Қызылорда
қаласы 2020 ж

Мүсін бейінінің ұстаздары мен түлектерінің авторлық орындауымен Қазақстандағы қоғамдық орындарда қойылған мүсіндік ескерткіштер

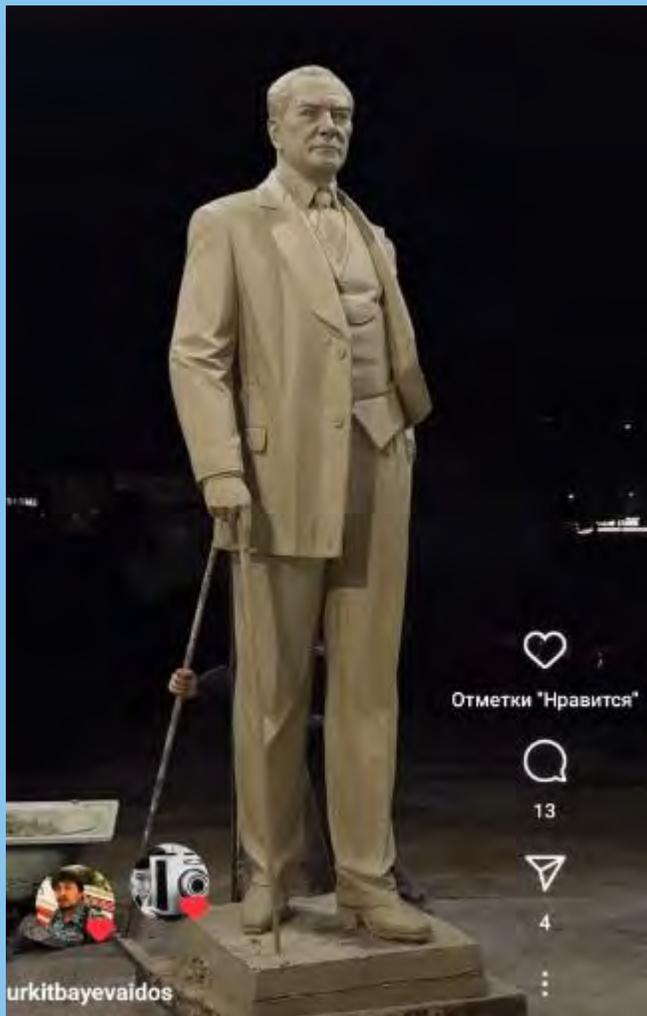
Ахмет Байтұрсыновтың ескерткіші
Авторлар: Ермұханбетов Т., Бүркітбаев А Алматы қ., 2022 ж.,

**Шерхан Мұртаза ескерткіші,
Тараз қаласы 2022 ж**

**Бекен Римова
атындағы театрына арналған ескерткіш бюсті,
Талдықорған қ-сы 2023 ж.**

**Кемал Ататүрік ескерткіші,
Алматы қ-сы 2024 ж**

**Генерал Сағадат Нұрмағанбетовке арналған
ескерткіш Астана қ-сы. 2024 ж**

**Өрт сөндіруші Асқар Забикулиннің
ескерткіші, Астана қ-сы 2023 ж.**

**Керей мен Жәнібек монументі. Биіктігі 15.7 м.
Авторлар: Сарсен Сиитов, Нұрбол Қалиев,
Өскемен қ-сы.**

**Бірге мүсінін сомдақандар: Дулатов Қазыбек, Мақұлбаев
Еркін, Орманбеков Ақылбек, Асылбай Қуаныш.
Өскемен қ-сы. 2021 ж.**

**Қазақ хандығына 550 ж
Мемориалдық кешен**

**Бегалы Нұрманұлы
мәдениет қайраткері
Қызылорда облысы
Қазалы ауд, 2021 ж**

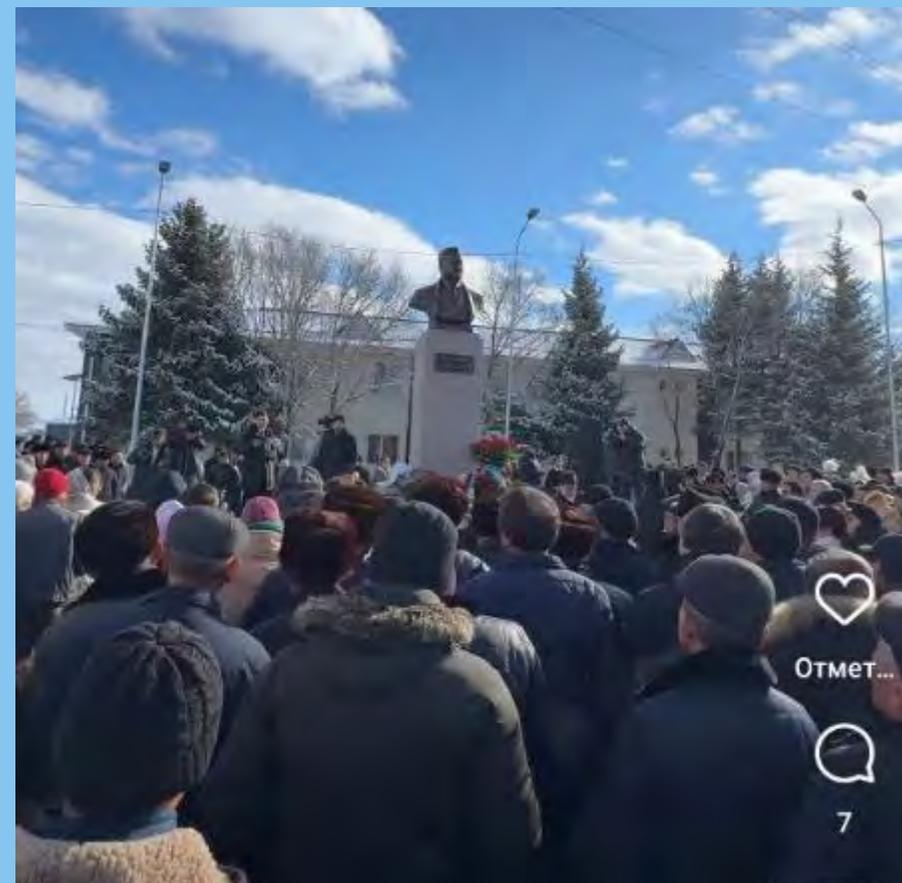

Балалар әдебиетінің бәйтерегі Бердібек Соқпақбаевтың 100 жылдығына арналған ескерткіші Нарынқол ауданы 2024 ж

Қоғам қайраткері Заманбек Нуркаділовтың эскиздік жобасы

**Қоғам қайраткері Заманбек Нуркаділовтың
бюсттік ескерткіші Кеген ауданы 2024 ж.
желтоқсан**

КСРО Халық әртісі Ермек Серкебаевқа арналған ескерткіш 2025ж 15 қаңтар

КСРО Халық әртісі Ермек Серкебаевқа арналған ескерткіш. Алматы қ-сы 2025ж 15 қаңтар

Кәріс халқының «Қазақ еліне мың алғыс» атты сәулеттік-мүсіндік композиция репрессияға ұшырап Қазақ еліне жер аударылып келген ұлттар тағдырына арналады. Қызылорда қ-сы 2025ж